

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» (щодо посилення соціального захисту прийомних сімей) (реєстр. № 3463 від 12 листопада 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 27 січня 2016 року (протокол № 40) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» (щодо посилення соціального захисту прийомних сімей) (реєстр. № 3463 від 12 листопада 2015 року), поданий народним депутатом України Вінником І.Ю. (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту, він розроблений з метою посилення соціального захисту сімей, в яких виховується двоє прийомних дітей задля подальшого розвитку цієї форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського виховання, а також недопущення зниження рівня життя дітей, які уже влаштовані у прийомні сім'ї.

Для досягнення цієї мети суб'єктом законодавчої ініціативи пропонується внести зміни до статті 13 Закону України «Про охорону дитинства» щодо поширення пільг, передбачених для багатодітних сімей, на прийомні сім'ї, в складі яких не менше року проживає двоє дітей.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю; права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (стаття 3); закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8); сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою (стаття 51); обов'язок утримання та

виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу (частина третя статті 52); виключно законами України визначаються права і свободи людини, основи соціального захисту, засади охорони дитинства (пункт 1, 6 частини першої статті 92).

Ратифікувавши в 1991 році Конвенцію ООН про права дитини Україна взяла на себе зобов'язання щодо захисту прав дітей та визнала важливість і необхідність а також пріоритетність сімейних форм влаштування дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування. Тільки виховання в сім'ї відповідає найкращим інтересам дитини.

Сучасна інтеграція України до Європейського Союзу вимагає високого рівня забезпечення соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської турботи.

Право дитини на сім'ю закріплено в Конвенції ООН про права дитини, Конституції України, Сімейному кодексі України тощо.

Загальною декларацією прав людини (частина друга статті 25) проголошено, що діти мають право на особливе піклування і допомогу.

В Декларації прав дитини (абзац 3 преамбули) зазначено, що дитина, внаслідок її фізичної і розумової незрілості, потребує спеціальної охорони і піклування.

Конвенцією про права дитини визначено, що в усіх діях щодо дітей, незалежно від того, здійснюються вони державними чи приватними установами, що займаються питаннями соціального забезпечення, судами, адміністративними чи законодавчими органами, першочергова увага приділяється якнайкращому забезпеченню інтересів дитини. Дана Конвенція зобов'язує держав-учасниць забезпечити дитині такий захист і піклування, які необхідні для її благополуччя, беручи до уваги права й обов'язки її батьків, опікунів чи інших осіб, які відповідають за неї за законом, і з цією метою вживають всіх відповідних законодавчих і адміністративних заходів (частини перша, друга статті 3).

Основним Законом України (пункт 6 частини першої статті 92) передбачено, що засади регулювання сімейних відносин, охорони дитинства материнства, батьківства визначаються виключно законом.

У статті 18 Європейської конвенції про усиновлення дітей, ратифікованої українським парламентом 15 лютого 2011 року, встановлена можливість держави-учасниці приймати положення, які є більш сприятливими для усиновленої дитини. Тобто у випадку, коли українське законодавство містить норми, які відрізняються від положень згадуваної конвенції, але є кращими для усиновленої дитини, то країна-член застосовує норми національного законодавства.

Зважаючи на зазначене, а також те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектів змін узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про охорону дитинства» (щодо посилення соціального захисту прийомних сімей) (реєстр. № 3463 від 12 листопада 2015 року), поданий народним депутатом України Вінником І.Ю., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ
